

Κάμψη παρουσίασε η παραγωγή αιγοπρόβειου γάλακτος στην ΕΕ

Συρρικνώνεται ανησυχητικά ο αριθμός των Ελλήνων παραγωγών

Παραδόσεις πρόβειου γάλακτος στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Ελλάδα	732,4	715,1	708,0	684,0	643,0	2,4	1,0
Ισπανία	621,7	622,8	521,2	589,1	502,6	-0,2	19,5
Ιταλία	444,6	448,9	449,7	453,1	467,7	-1,0	-0,2
Γαλλία	301,6	305,0	313,9	306,6	301,9	-1,1	-2,8
Κύπρος	48,1	43,1	43,2	37,9	34,5	11,6	-0,4
Βουλγαρία	26,6	24,3	23,3	25,3	24,3	9,7	4,3
Πορτογαλία	24,5	24,9	26,0	26,2	26,6	-1,5	-4,3
Ρουμανία	21,5	15,7	22,0	22,6	21,7	37,0	-28,8
Λοιπές χώρες	16,5	16,5	16,3	16,4	16,1	-0,2	1,3
Σύνολο ΕΕ-27	2.237,4	2.216,3	2.123,5	2.161,1	2.038,3	1,0	4,4

Πηγή: Eurostat, EU Sheep milk delivered to dairies, 17/10/2024

Παραδόσεις αίγειου γάλακτος στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Γαλλία	537,0	539,5	533,6	522,3	500,4	-0,5	1,1
Ισπανία	433,4	435,4	490,5	512,1	475,4	-0,4	-11,2
Ολλανδία	422,3	440,2	382,8	402,4	380,6	-4,1	15,0
Ελλάδα	160,2	160,2	163,8	156,2	143,5	0,0	-2,2
Βέλγιο	73,8	77,6	70,8	77,3	74,9	-4,8	9,5
Ιταλία	40,7	42,4	42,9	43,7	44,4	-4,1	-1,1
Κύπρος	35,3	33,7	38,0	34,3	30,5	4,8	-11,3
Πορτογαλία	18,6	19,6	20,1	19,8	21,4	-5,1	-2,9
Λοιπές χώρες	40,1	42,9	69,7	60,3	47,1	-6,5	-38,5
Σύνολο	1.761,3	1.791,5	1.812,3	1.828,2	1.718,3	-1,7	-1,1

Πηγή: Eurostat, EU Goats' milk delivered to dairies, 17/10/2024

Παραγωγή τυριών με συμμετοχή αιγοπρόβειου γάλακτος στην ΕΕ (2019-2023, σε κιλ. τόνους)							
	2023	2022	2021	2020	2019	Μεταβολή (%)	
						2023/2022	2022/2021
Τυριά με ανάμειξη γάλακτος, άλλα τυριά	505	494	525	479	443	2,2	-6,1
Τυριά από πρόβειο γάλα	227	233	234	231	232	-2,7	-0,3
Τυριά από αίγειο γάλα	195	194	200	204	201	0,3	-2,8
Σύνολο ΕΕ-27	927	921	959	914	876	0,6	-4,0

Πηγή: Eurostat, EU Cheese production, from ewes milk, goats milk and others or mixed cheese, 21/10/2024

του Γίαννη Τσιφόρου

Η παραγωγή αιγοπρόβειου γάλακτος στην ΕΕ, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, 17/10/2024), περιορίστηκε το 2023 σε περίπου 5,4 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας κάμψη ως προς το προηγούμενο έτος (-0,6%), αλλά και σε σχέση με τον μέσο όρο της τριετίας 2019-2021 (-1,3%). Η εξέλιξη αυτή ήταν κυρίως συνέπεια των πληθωριστικών πιέσεων και της ανόδου των τιμών στα προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα, ιδιαίτερα στα τυροκομικά, περιορίζοντας την κατανάλωση των νοικοκυριών. Κάμψη, επίσης, σημειώσαν το 2023 οι παραδόσεις του προϊόντος στα γαλακτοκομεία σε σχέση με το προηγούμενο έτος (4 εκατ. τόνοι, -0,2%), κυρίως εξαιτίας της μείωσης του όγκου στο αίγειο γάλα, σε αντίθεση με τη μικρή αύξηση του στο πρόβειο.

Ειδικότερα, οι παραδόσεις πρόβειου γάλακτος στην ΕΕ ανήλθαν το 2023 σε 2.237 κιλ. τόνους, παρουσιάζοντας βελτίωση ως προς το προηγούμενο έτος (+1%), αν και αισθητά μικρότερη της ανόδου κατά το 2022 (+4,4%). Η άνοδος αυτή προήλθε, κυρίως, από την αύξηση των παραδόσεων στην Ελλάδα, ο όγκος των οποίων ανήλθε το 2023 σε 732 κιλ. τόνους (+2,4%), ενώ αντίθετα κάμψη σημειώθηκε στη Γαλλία και την Ιταλία (-1,1% και -1% αντίστοιχα).

Οριακή ήταν η μεταβολή στην Ισπανία, τη δεύτερη σημαντικότερη παραγωγό χώρα της ΕΕ, ο όγκος της οποίας εκτιμάται το 2023 σε 622 κιλ. τόνους. Σημειώνεται, πάντως, η σημαντική άνοδος των παραδόσεων του προϊόντος στην Ισπανία στο διάστημα της πεντα-

τίας 2019-2023 (+24%), μειώνοντας την απόστασή της από την Ελλάδα, που παρουσίασε μικρότερη αύξηση στο ίδιο συγκρινόμενο διάστημα (+1,4%). Στο αίγειο γάλα, οι παραδόσεις στην ΕΕ περιορίστηκαν το 2023 σε 1.761 κιλ. τόνους (-1,7%), σε συνέχεια της μείωσής τους και κατά το προηγούμενο έτος (-1,1%). Η αρνητική εξέλιξη προήλθε κυρίως από την πτώση του όγκου στην Ολλανδία (-4,1%), αλλά και σε ορισμένες άλλες χώρες (Πορτογαλία, Βέλγιο, Ιταλία). Οριακή, ωστόσο, ήταν η μεταβολή στη Γαλλία και στην Ισπανία, ενώ σταθερότητα παρουσίασε η Ελλάδα, με όγκο 160 κιλ. τόνους.

ΟΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΕΙ από πρόσφατες εκτιμήσεις του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ για τη χώρα μας, στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2024, η μέση μηνιαία τιμή παραγωγού στο πρόβειο γάλα περιορίστηκε, κατά μέσο όρο, σε 1,432 ευρώ/κιλό, παραμένοντας σημαντικά χαμηλότερη (-8,5%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023

Θετική η συμβολή της ανάκαμψης στα τυροκομικά προϊόντα

Η παραγωγή τυροκομικών προϊόντων στην ΕΕ, που αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του όγκου των επεξεργασμένων προϊόντων, προβλέπεται να ανακάμψει, παρά τη μικρότερη ποσότητα γάλακτος που θα οδηγηθεί στη μεταποίηση. Όπως προκύπτει από πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία USDA, 22/10/2024), η συνολική παραγωγή τυροκομικών προϊόντων στην ΕΕ θα ανέλθει το 2024 σε 10,7 εκατ. τόνους, παρουσιάζοντας άνοδο ως προς το προηγούμενο έτος (+1,4%) και με πρόβλεψη περαιτέρω ανόδου το 2025, σε βάρους της παραγωγής ορισμένων άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων (βούτυρο, αποβουτυρωμένο γάλα σε σκόνη, πλήρες γάλα σε σκόνη).

Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην ενίσχυση της κατανάλωσης τυριών στην ΕΕ κατά τη διετία 2024-2025 (+1,6% και +0,7% αντίστοιχα), ωθούμενη και από τη ραγδαία μείωση του πληθωρισμού στα γαλακτοκομικά προϊόντα (+0,6% τον Σεπτέμβριο του 2024, από +8% τον ίδιο μήνα του 2023), ενώ βελτίωση αναμένεται στις εξαγωγές προς τρίτες χώρες που θα ανέλθουν το 2024 σε 1.385 κιλ. τόνους (+0,4%).

Οι θετικές αυτές προοπτικές αναμένεται να επιδράσουν ευνοϊκά στην αγορά τυριών αιγοπρόβειου γάλακτος, αν και τη μερίδα του λέοντος εξακολουθούν να καταλαμβάνουν τα προϊόντα από αγελαδινό γάλα (91% της παραγωγής το 2023). Προς το παρόν, πάντως, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία Eurostat, 21/10/2024), στις κατηγορίες τυριών, πέραν εκείνων από αγελαδινό γάλα, στις οποίες περιλαμβάνονται προϊόντα από αιγοπρόβειο γάλα, η συνολική παραγωγή της ΕΕ ανήλθε το 2023 σε 927 κιλ. τόνους, παρουσιάζοντας ανάκαμψη (+0,6%), μετά την αρνητική μεταβολή του προηγούμενου έτους (-4%).

Η εξέλιξη αυτή προήλθε κυρίως από την άνοδο της παραγωγής σε τυριά με ανάμειξη γάλακτος, στα οποία κυριαρχεί η Ελλάδα (220 κιλ. τόνοι), χάρη στη συμμετοχή του αιγοπρόβειου γάλακτος στην παρασκευή φέτας, ο όγκος της οποίας ανήλθε το 2023 σε 148 κιλ. τόνους (+2,7%). Αντίθετα, πτώση σημειώθηκε στα τυριά από πρόβειο γάλα, προερχόμενα κυρίως από την Ισπανία και την Ιταλία, ενώ σταθερότητα παρουσίασαν τα τυριά από αίγειο γάλα, με κυριότερη παραγωγό χώρα τη Γαλλία.

Συσσωρεύονται τα προβλήματα στην εγχώρια αιγοπροβατοτροφία

Σύμφωνα με τις τελευταίες διαθέσιμες εκτιμήσεις, οι παραδόσεις αιγοπρόβειου γάλακτος στην Ελλάδα παρουσίασαν άνοδο στο διάστημα της τριετίας 2021-2023, ανερχόμενες το 2023 σε 892 κιλ. τόνους, μέγεθος αυξημένο ως προς το προηγούμενο έτος (+1,8%).

Η αύξηση αυτή αποδίδεται στην άνοδο του όγκου των παραδόσεων στο πρόβειο γάλα (+2,2%), ενώ στο αίγειο, μετά την αρνητική μεταβολή του 2022 (-2,5%), σημειώθηκε στασιμότητα. Ωστόσο, στο διάστημα αυτό καταγράφηκε μείωση του αριθμού των παραγωγών στο πρόβειο

γάλα (-438 κτηνοτρόφοι) και μεγαλύτερο στο αίγειο (-462 κτηνοτρόφοι).

Η πτωτική αυτή τάση αναμένεται να ενταθεί στη συνέχεια, συνδεδεμένη με τα συσσωρευμένα προβλήματα που αντιμετωπίζει η γαλακτοπαραγωγός αιγοπροβατοτροφία της χώρας. Μετά τις εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις από τις πλημμύρες που ενέσκησαν στη Θεσσαλία τον Σεπτέμβριο του 2023, που κατέστρεψαν 2.000 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, ακολούθησε η ταχεία εξάπλωση της πανώλης των αιγοπροβάτων, που εκδηλώθηκε τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους στη Θεσσαλία, ενώ λίγο αργότερα, τον Αύγουστο του 2024, εντοπίστηκαν στον Έβρο κρούσματα ευλογίας σε αιγοπρόβατα, με ταχεία επέκτασή της στη συνέχεια σε πέντε τουλάχιστον περιφέρειες της χώρας.

Οι δύο αυτές επικίνδυνες ασθένειες, συνοδεύτηκαν με απαγόρευση των μετακινήσεων των ζώων σε έναν εκτεταμένο αριθμό εστιών και με τη θανάτωση δεκάδων κιλιάδων αιγοπροβάτων, προκαλώντας σημαντικές οικονομικές απώλειες στους κτηνοτρόφους.

Πέραν, όμως, των επιπτώσεων της δύσκολης αυτής συγκυρίας, οι κτηνοτρόφοι αντιμετωπίζουν μείωση των τιμών παραγωγού στο αιγοπρόβειο γάλα. Όπως προκύπτει από πρόσφατες εκτιμήσεις (στοιχεία ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, 16/10/2024), στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του 2024, η μέση μηνιαία τιμή παραγωγού στο πρόβειο γάλα περιορίστηκε, κατά μέσο όρο, σε 1,432 ευρώ/κιλό, παραμένοντας σημαντικά χαμηλότερη (-8,5%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023 (1,565 ευρώ/κιλό) και, μάλιστα, με διεύρυνση της απόκλισης των τιμών στο τρίμηνο Μαρτίου-Μαΐου, κατά το οποίο συλλέγεται το μεγαλύτερο μέρος της ποσότητας. Μείωση, επίσης, καταγράφηκε η μέση μηνιαία τιμή παραγωγού στο αίγειο

αποτελεί το κυριότερο τυροκομικό προϊόν της χώρας από αιγοπρόβειο γάλα. Όπως προκύπτει από πρόσφατες εκτιμήσεις, οι ελληνικές εξαγωγές φέτας στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του τρέχοντος έτους, σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023, ανήλθαν σε 70 κιλ. τόνους, αξίας 567 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο ως προς τον όγκο (+11%) και την αξία (+7,2%).

Επιπλέον, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στην Ελλάδα, σε άλλες χώρες της ΕΕ καταγράφεται άνοδος στις τιμές παραγωγού. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί η Ισπανία, στην οποία, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις (βλ. CLAL-Advisory in Dairy and Food: <https://www.clal.it/en/>), η μέση τιμή παραγωγού στο πρόβειο γάλα στο επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου του τρέχοντος έτους ανήλθε, κατά μέσο όρο, σε 1,548 ευρώ/λίτρο, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο (+6,6%) ως προς το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Ανοδικά εξόλου κινήθηκε η μέση τιμή παραγωγού αίγειου γάλακτος στη Γαλλία, σημειώνοντας μικρή, έστω, αύξηση στο οκτάμηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου του τρέχοντος έτους (+2%) σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2023.

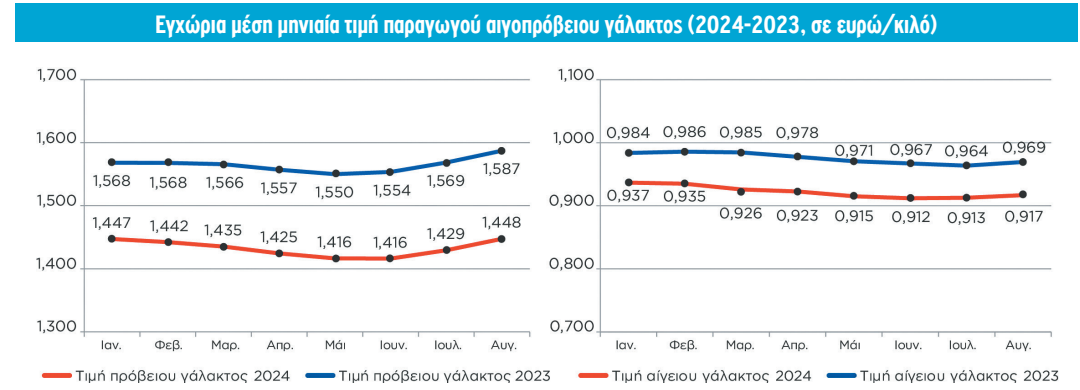
Καθίσταται, συνεπώς, προφανές η ανάγκη αναθεώρησης των τιμολογικών προμηθειών του προϊόντος από τις γαλακτοβιομηχανίες της χώρας, ώστε να ανταποκρίνονται στις αντικειμενικές και πραγματικές εξελίξεις της αγοράς.

γάλα στο αντίστοιχο συγκρινόμενο διάστημα (-5,5%).

Η πτώση αυτή δεν φαίνεται να αιτιολογείται από την εξέλιξη της εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας στη φέτα, που

Παραγωγικά μεγέθη αιγοπρόβειου γάλακτος στην Ελλάδα (2021-2023)					
	2023	2022	2021	Μεταβολή (%)	
				2023/2022	2022/2021
Πρόβειο γάλα					
-Παραγωγή (κίλιος)	40.231	40.519	40.669	-0,7	-0,4
-Παραδόσεις (τόνοι)	732.381	716.929	710.415	2,2	0,9
-Μέση τιμή παραγωγού (ευρώ/κιλό)	1.5542	1.2512	0.9625	24,2	30,0
Αίγειο γάλα					
-Παραγωγή (κίλιος)	12.954	13.062	13.416	-0,8	-2,6
-Παραδόσεις (τόνοι)	160.171	160.262	164.342	-0,1	-2,5
-Μέση τιμή παραγωγού (ευρώ/κιλό)	0.9731	0.7710	0.5987	26,2	28,8
Σύνολο παραδόσεων (τόνοι)	892.552	877.191	874.757	1,8	0,3

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, 16/10/2024

Πηγή: Στοιχεία ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, 16/10/2024

Αξία και όγκος ελληνικών εξαγωγών φέτας (Ιανουάριος-Αύγουστος 2024-2023)							
Οκτάμηνο 2024				Οκτάμηνο 2023			
Αξία (κιλ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξία (κιλ. ευρώ)	Όγκος (τόνοι)	Μ. τιμή (ευρώ/κιλό)	Αξίας (%)	Όγκου (%)
566.793	69.929	8,11	528.749	62.994	8,39	7,2	11,0

Πηγή: Eurostat, Monthly feta exports of Greece (HS Code: 04069032, 17/10/2024)